

Előfizetési ár:

Egész évre. 6 frt — kr.
Félévre 3 frt — kr.
Negyedévre. 1 frt 50 kr.

Leikészeknek és segédleikészeknek, tanítóknak, kisebb fizetésű hivatalnokoknak és tanulóknak negyedévre 1 frt.

Egyes szám ára 12 kr.

K O R U N K

TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS ISMERETTERJESZTŐ HETILAP.
A MAGYARORSZÁGI KATHOLIKUS LEGÉNY-EGYLETEK KÖZLÖNYE.

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAPON.

Szerkesztőség
és kiadóhivatal:
Budapest,
IV. szarka-utca 5. szám.

Kéziratok nem adatnak
vissza.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: Kador Sándor.

Kath. legény-egylet közgyűlése.

Az országos központi kath. legény-egylet 1885. évi közgyűlése f. é. jan. 15-én tartatott meg. Ő emja Simor János herczeg-primás, esztergomi érsek ur az egyletnek legkegyelmesebb fővédnöke ezen alkalomra nagyságos és ft. Cselka Nándor prépost, budapesti esperes urat méltóztatott megbizni legmagasabb képviseltetésével. Ő nsga 5 óraker megérkezett és a sorfalat képző fiatalság közepette bement a terembe, ahol a nagy számban megjelent fővárosi iparosok az egyletnek tiszteletbeli és pártoló tagjai lelkes éljenzéssel fogadták.

Elfoglalván az elnöki széket, ismert ékesszólásával beszédet tartott, melynek tartalma olyan odavaló volt, előadása oly szívélyes kedves, hogy látható örömmel hallgattuk és maradandó benyomással fogadtuk. — Ugyanis kifejtette ő nsga korunk beteg állapotát a társadalom minden osztályának; kifejtette, hogy miként iparkodik az állam törvényekkel, katonasággal, rendőrséggel, fegy- és javítóházakkal; a társadalom pénzzel, egyletekkel, előadásokkal, iratokkal segélyére lenni a beteg kornak; de nem tudnak segíteni, míg Istent el nem ismernek, vallást nem követnek, az erkölcsöket nem tisztelik. Mint helyes gyógyintézetet mutatta be ő nsga a kath. legény-egyleteket, melyek erővel és hatással hivatvák a korütötte sebeket meggyógyítani az iparossegédek testületében, sőt menedékházul szolgálnak azok ellen. Ezen állításait támogatta és megezáfolhatlanná tette azon biztosításával, hogy épen azért ő emja sem fogja megvonni az egylettől legmagasabb támogatását, míg ez rendeltetése mellett küzd. — Azért részesítette a fővárosi törvényhatóság oly nagy jótéteményben az új egyleti házat; azért csatlakoznak oly szép számmal az egyleti tiszteletbeli és pártoló tagokhoz a főváros iparosai, azért küldi ő emja legszentebb áldását a közgyűlésre és egész egyletre.

Ezzel meglevén nyitva a közgyűlés, főtisztelendő Schiffer Ferencz elnök ur elnöki jelentését olvasta föl, melyből különösen kiemelendő, hogy az

elnök ur a közgyűléstől fölhatalmazást kér, hogy a megválasztandó választmányal alapszabályokat dolgozhasson ki egy az egyletben létesítendő rendszeres betegsegélyző pénztárról, mely hivatva lenne az iparossegédeket annál erősebben az egylethez kötni.

Az elnök után Spanberger Alajos fővárosi vezetőtanító, az országos központi katholikus legény-egylet jegyzője fölolvasta jegyzői jelentését, melynek szerkesztéséből is ki lehet hallani azon buzgóságot, melyet a fencicséit jegyző ur az egylet körül kifejt, ki daczára annak, hogy állásánál fogva alig marad fölösleges ideje, az egyleti munkából az oroszánrészt végzi. Jutalmazza meg érte a Mindenható!

A jegyzői jelentés után Dréher Károly ur, műszerész, az egylet tiszteletbeli tagja tett jelentést az egylet pénztára állásáról, melyről a számadás azért volt könnyű, mert üres a pénztár. — A házépítés, mely több reménnyel mint pénzzel kezdetett meg a mult évben és be is fejeztetett, már hónapok előtt majdnem válságos helyzetbe hozta az egyletet; de él a könyörületes Isten, és jóakaróinak nemes szive nem fog nyugodni, míg az egylet nyugodt és biztos lesz rég óhajtott és szükségessé vált hajlékában.

Ezen jelentések után ő nsga néhány szívélyes szót váltván a tiszteletbeli tagokkal és buzdítván őket a további pártfogásra, főtisztelendő Schiffer Ferencz elnök ur kérte ő nsgát, hogy kegyeskedjék ő emjának magas tudomására hozni az egylet fiui hódolatát és nevében kérni magas támogatását, mire lelkes éljenceink között távozott körünkben.

Ő nsga távozása után megejtetett az alelnök és az 50 tagu választmányak a választása, mely alkalommal alelnöknek ismét megválasztott Benesch Ferencz ur bádogos mester, ki az egylet iránt a legjobb akaratot, a leggondosabb fáradozást mutatja, s Spanberger Alajos urral megbecsülhetlen kincse az egyletnek.

A választás eredményének kihirdetése után az egylet megköszönte elnök ur fáradozását a lefolyt évben és kérte továbbra is bölcs vezérletét és ezzel befejeztetett a közgyűlés.

Isten áldja meg a tisztos ipart!

IRTA SCHIFFER FERENCZ.

(Vége.)

Rendesen szegény családból származik a legény, különös iskolai ismeretek nélkül nő fel, örülnek szülői, ha tudnak a fiun, vagy árva is, kit gyámja akármelyik mesterhez ad tanításba.

Ezek után oly házba kerül, hol mindennek, csak családtagnak nem tekintik, sokszor a mesterterétől, annak feleségétől és legényeitől cselédül használtatik. Mindenekelőtt a legények lesznek első előképévé, kik arra tanítják, a mit ők maguk tesznek, és azt ő nagyon is jól emlékezetben tartja. A legdörébb a legények közt az ő eszménye. Így lejár az inasság ideje, mely alatt igen sokat, csak jót nem tanult a gyermek. A lélek és a szív nem tápláltattak, a vallás befolyása igen gyengített. Most már saját, keresett pénze van a zsebében. Most akarja megmutatni, hogy ki ő. Mesterségének kezelésében hibás, a tapasztaltabb legényekhez ragaszkodik, de egyszerű mind hizelgő dicsőítőikül kell szolgálnia, velük egy huron pendülnie, és még hozzá az árát is megadnia, t. i. a korcsmában. Vándorol a világban, messze a családtól és hazától; de csak akkor jaj neki!

Igen kérdéses környezethez lánczolva, kevés jó mellett sok rosszat tanul. Hisz senki sem törődik vele, és minden oltalmat nélkülöz. Úzve mestertől és legényektől, nem örül már vallásának, közönyös lesz. A munkaszünetben, az utcán vagy a korcsmában pazarolja el a neki gazdagon mért szabadságot. Igen, ha még úgy lenne, mint annakelőtte, midőn inasok és legények a mester családjához tartoztak, és a mester tekintélye tartotta a rendet és fegyelmet! De ezen viszony megszakadt, s a szakadás igen nehezen állítható helyre. Szomorú kép ez! De vannak fényoldalai is. Vannak még derék, becsületes emberek is a legények közt, talán külsőleg közörsület nélkül, hanem belsőleg még egészségesek. Az átélte szenvedés iskolája megedzette akaratukat és a meglevő életerőt erősítette; csak a vezetés hiányzik nekik: az igazi komolyság, a körültekintés. Mi annak az oka? Az, hogy senki sem volt, ki annak idején tanítójuk, vezetőjük lett volna; senki, a ki saját tapasztalatait és belátásukat mással gazdagította volna és végre senki, a ki annak idején az igazságot egyszerűen és őszintén megmondotta volna. Most a jobbak és az elveszettek közt ingadozik a fiatal munkások nagy többsége, cél nélkül, tartósság nélkül, míg végre valamely zugban ülve maradnak és hála az ipar szabadságnak, feleséggel és gyermekekkel együtt a nyomorban elvesznek. Ezek ugyan azután mesterek, de minő mesterek? Azzá lettek, a mik, mert nevelés nélkül hagyattak. Azért sokszor vigasztalhatatlan a mesteremberek osztálya, onnan a nyomor, mely csak rémülettel fenyeget a jövőbe! És mégis, mily fontos ez osztály! Nem azon fontosságról be-

szélek, melyet néphőseink neki tulajdonítanak, a kiknek vállát tartva, azután ők maguk szándékoznak a dicsőség Olympjára föl szállni. Nem, fontos ez egészen más értelemben. Ő képezi a nép széles alapját, ő rajta nyugszik a polgárság jóléte. Az idő mutatja, a mint vele a társadalom épülete fönnáll vagy comba dől. A természeti erő, mely a munkára fordítatik, emeli az erkölcsöt. Azért fekszik a munkás osztályban, mely még egészséges, az erkölcsi erő forrása, becsület hűség hit és vallási érzület. Azt az isteni és emberi jog ellenségei nagyon jól tudják, és épen azért a csábítás művészetét a munkásokon kísérlik meg. Fájdalom, igen sokszor hitelt adnak azok a szép szavaknak és követik a csábítás zászlaját. Oh bárcsak a munkásosztálynak ne hiányoznék az ellentállásra feltétlen szükséges természeti és erkölcsi erő! De ők elgyengültek és ez a baj. A nép erkölcsi alapja alá van ásva.

Mindazáltal hiszem, hogy a mi embereink még fogékonyak a nevelés és vezetés iránt, azért részvételt viseltem irányukban, és akarom, hogy a kik ezt olvassák, szintén részvételt viseltesenek. A még egészséges erőkre kell támaszkodnunk, nevezetesen az ifju kézművesekre. Vagy várakozzunk, míg a romlás mindent fölemésztett? Gátoljuk még idejekorán és fogjunk hozzá, hogy embertársaink ezen osztálya bennünket ismét tisztelni és szeretni tanuljanak. Gyakoroljunk igazi keresztény kötelességet és segítsünk jobb jövőt alkotni azáltal, hogy segítjük őket nevelni, az önerőnek szabad tért engedve, de ösztönző nevelő módon méltó tárgyakra irányozva, hogy erélyesebben a jónak szolgálhasson!

Eddig a füzetke első része. A 2. részben kifejti, minek kell majd történnie.

Hiányzik, ugymond, a kézművesnek 1-ször erős erkölcsi állandósága az életben, barátságosan utbaigazító kéz, oly gondozás, mely szükségét pótolna. Hiányzik 2-szor az alkalom, hogy a munkahelyen és korcsmán kívül valahol kényelmesen leülhessen és képző tárgyakkal foglalkozzék, különösen a hosszú téli estéken. Hiányzik 3-szor az alkalom hivatá-

sára magát kiképezni. Hiányzik 4-szer alkalmas, lelket, szívet erősítő multság, melyet sem a korcsma, sem a nyilvános mulatóhelyek meg nem adhatnak. 5-ször kell benne a vallást ismét megújítani, kell neki alkalmat nyújtani, hogy hitének ismét megörülhessen, és 6-szor, munkásnak kell majd lennie a szeretet cselekedeteiben másokért és másokkal. Hogyan lehet mindezt alkotni? Barátságos helyiséget kell berendezni, jól kivilágítani és fűteni; azután jönnek fiatal emberek, kik egyetlet alakítanak, melynek élén pap áll és melynek majd tiszteletreméltó polgárok pártját fogják. Kell, hogy minden méltó és keli lemes legyen, legyenek jó könyvek és pedig nemcsak vallásiak. Inkább azonban, mint ezek, uralkodjék az élő szó. Ez mindenre terjeszkedjék, tanítson szent és világi dolgokban, intsen, figyelmeztessen, állítsa az igazi hivatást, az igazi életcélt és az ennek elérésére szükséges eszközöket szem elé. A fiatal emberek derék polgárokká neveltesenek, tehát derék keresztényekké és derék kézművesekké. Derék polgárok azonban csak jó családi életből válnak. Ez hiányzik; iparkodjunk tehát az egyetletben pótolni és ott utat törni. Tanítási tárgyban nincs hiány. A népelet, mióta az egyházat tőle mindinkább elidegeníteni iparkodnak, nagy mértékben el van hanyagolva.

Pedig annyi egészséges erő fekszik a népben, a melyből nemcsak barátságos, hanem biztos kézzel kell a rosszat kiirtani.

A fiatal emberek szívesen hallgatnak minket és pedig legszívesebben, ha megkimélve és mégis határozottan szólunk hozzájuk. A munkások bánata és öröme legyen kiváló tárgya a beszédnek. Egyetlenegy visszasságot sem szabad figyelmen kívül hagyni; egyetlenegy szorongatást sem, melyen segíteni nem iparkodnánk. A vétlen szegény részesüljön segélyben, a beteg ápolásban, a halottak keresztényi emlékezésben, De a tréfának is legyen a maga része. Nyáron kirándulásokat kell rendezni, a népének az isteni szolgálatra, úgy mint a polgári életbeni alkalmazásra mivelti. Jó énekek kiszorítják a vad-

larmát a korcsmákból és műhelyből. Amugy is keveset énekelnek, némely helyen szomorú alszin uralkodik. A földlog persze az marad, hogy a fiatal emberek tréfában és komolyságban egymáshoz szokjanak, hogy valaki tördjön velük, és hogy látszassék, mikép örömes bánatban az egyetleten kívül is összetartanak. Ez lenne tehát a gyógyszer és a valódi népképzőiskola. Az egyetletben nem imádkoznak és nem hallgatnak prédikációt, hanem beszélgetnek, mulatnak, tanulnak. Kolping felszólítja paptársait, hogy ők vegyék kezükbe ez ügyet; mert, ugymond, a „pap született népnevelő.“ A mi az egyetlet vezetését illeti: a módot, miképen bánják a pap a fiatal emberekkel, miképen adja elő a szűkebbes tantárgyakat, mikép tegye kellemessé az egyetlet helyiségben való tartózkodást, ennek helyesen tett keresztülvitele képezi a földlogot. És épen azért nem lehet ez csak tárgya alkalmi megfigyelésnek, hanem a legkömolyabb és legfigyelmesebb tanulmányozásnak. Persze némelyik az állatmésben leli örömet, másik nagy gondot fordít a növénytanra, ismét mások a csillagokat vizsgálják, megint mások oly dolgokkal vesződnék, melyek még kevesebbet érnek. Ebben nincs semmi rossz; de embertársával, annak ügyével, bajával foglalatkoskodni, és a bánásmódban magának bizonyos ügyességet szerezni; ez már csak végtelenül többet ér: az Istennek legjelesebb teremtményeit, kik legalább is annyit érnek, mint mi magunk (tudja Isten, sokszor még többet is) valamiben javítani, már csak hasonlíthatlanul lélekemelőbb, mint a föld minden tudományát birni. Többet a tárgyról írni azon esetre tartom fel magamnak, ha ez indítvány, mert ez nem is más, tetszést talál és véleményemet magukévá teszik. Ki jobbat tud, örömet meghallgatom.

Ez indítvány csakugyan tetszést talált és csakhamar látjuk a kath. legény-egyletet Elberfeldben a legszebb virágzásban, honnan a népszerű virág átültetett Köln, Düsseldorf, Bonn, Aachen, Koblenz, Mainz, Freiburg, München, Bécs, Prága, Berlin, stb. városokba. Magyarországon 1856. évi szept. 8-án ala-

A „KORUNK“ TÁRCZÁJA.

Amaranth erdei dalaiából.

(Redvíz.)

Mi jó, mi hü vagy kikelet,
Mindég hozasz ajándokot! —
A fáknak újra levelet,
Virágoknak ruházatot!

Tőled kap dallt a kis madár,
Mosolyg az ég érkezteden!
Jöttödre kél a napsugár, —
S mit hoztál, mondsza, énnekem?...

Miért dalolsz oly édes hangon,
Kicsiny madár, mint még soha!
Szeretnék szállni örömömbé
Az Urhoz én is fel... oda!

Láttad te is talán az éjjel
Alamképben szerelmedet?
Vigyázz, vigyázz kicsiny madárka!
Valami történik veled!

Ne nyílj még el, vadrózsa, ne!
Csak holnapig maradj üdén.
Nem-e vagyok bolond gyerek,
Hogy e miatt aggódok én?

De azt hiszem, ma megjön ő!
S holnap reggel letör nekem.
Mig ő letör, vadrózsa nyílj!
Oh, tedd meg ezt! Ismersz hiszen!

Vigyázz, vigyázz kis fűcsika:
Megasal a lenge fuvalom!
Sokat beszél hűségéről az, —
S a hűség nem száll oly nagyon.

Mi édes ajkad kis patak,
Titkon sokszor meglestelek,
A vadrózsával csendesen
Hogyha szavat cseréltetek!

Feléd hajolt és üdvözölt,
Mihelyt meghalla tégedet.
Ugy-e? E szóra megtanítasz,
Ha majdan én is szeretek!

Daloljatok kicsiny madárkák,
Amig csak bírja melletek!
A szép tavaszról, a szellőről
Virágról énekeljete!

De bár daloltok napon-éjen
Sok számos száradokon át,
Sohsem daloltatok eléggé! —
Oly szép a föld, a nagy világ...

Munkácsi Kálmán.

Milyen bakot lőtt Mihály bácsi.

Van-e nagyobb kin a világon, mint szeretni a vadászatot és a lövés mesterségének titkát soha meg nem tanulni. Járni naphosszat s azután üresen jönni haza, pedig otthon menyinyire várják már a pecsenyének valót.

Persze! mikor az ember előtt még egér sem kel föl, nem hogy nyul; vagy ha akad valami, szerdán is csüttörtököt mond a puska, rossz a kapszli, rossz a por; no meg az ember mindig nem is találhat.

Ilyképen szokott mentegetődni Mihály bácsi is, midőn este nagy fáradtan a vadászatról hazatért.

Jaj, de hisz nem is az ő hibája, mert nem rajta mult, hogy sohasem — pardon! rögtön visszavonom — igen ő talán értette (mint a cigány a szántást), de már elfelejtette, hisz 48-ban nemzetőr volt s már akkor is látott puskát.

De úgy kell neki, Schwechat alatt miért szedte föl a nyulak boeskorát, úgy, hogy meg sem állt hazáig, talán fölvitte volna dolgát s most lehetne politikus s lőhetne, mint számtalan példa mutatja, elég — bakot.

De nem vágyott az ő szive bakra — csak egy piezi nyulacska lenne oly kegyes, hogy feküdnék le előtte, mily büszkén mutogatná az anyjuknak; bezzeg elhallgattatná a falu száját... Oh! hiu remény! csalogatsz, de nem adsz.

Csalogatta Mihály bácsit a csalfa remény

pittatott az első kath. legény-egylet Pesten Scitovszky János ő eminentiája által. E példát követték Buda, Ó Buda, Pozsony, Nagy-Szombat, Sopron, Eger, Esztergom, Kismarton, Győr, Vác, Veszprém, Székesfehérvár, Pécs, Gyöngyös, Bezdán; legyen szabad az eddig beérkezett statisztikai adatok nyomán kimutatni, hány ezer iparos legény nyert ingyen oktatást, csak a magyarországi kath. legény-egyletben.

Pest	1856 óta 99:0 tag. vett fel; jelenl. van	440
Buda	1868 " 537 " " " " "	49
Kismarton	1863 " 52 " " " " "	35
Pécs	1863 " 1654 " " " " "	40
Sopron	1859 " 1380 " " " " "	55
Vác	1863 " 797 " " " " "	25
N.-Szeben	1866 " 1457 " " " " "	95
Sz.-Fehérvár	1863 " 1108 " " " " "	22
Eger	1860 " 1940 " " " " "	65
Bezdán	1880 " 34 " " " " "	34
	19419	860

Ó-Budáról nem tudtam ekkoráig kimutatást nyerni; Győről e napokban várom; lehet tehát feltenni, hogy ekkoráig 20,000 mesterlegény részesült e nagy jótéteményben; jelenleg pedig 900 tagja van a magyarországi kath. legény-egyletnek.

A pesti kath. legény-egylet főnállásának 25. évét ünnepli ez évben. Erkölcsi vívmányaira s az elmúlt 25 évre büszkén tekint, mert oly férfi állt az élén, ki az iparért életét áldozta fel. Csak egy gond nehezedett a boldogult elnökre és nehezedik a mostanira, t. i. a házbér gondja. Igaz, hogy minden évben találkoztak kegyes szívű jöltevők — élükön az ország bibornok-hercegprímása — kik az évi házbérre (1050 frtra) adakoztak, a miért is legbensőbb hálámatt tejezem ki. De ha egyrészt azt vesszük, hogy helyiségünk a nagy házbér daczára mégis kicsiny, különösen vasárnapokon, másrészt pedig azt, hogy hány jóra való iparossegéd van a legnagyobb veszélynek kitéve azért, mert csak hogy olcsón kapjon szállást és étkezést, a legnyomorultabb- és legegésztelenebbel kell, hogy beérje, mondom, akkor csak látni szükségét annak, hogy különö-

sen a fővárosban legyen az egyletnek saját háza, mely először elég tágas legyen arra, hogy egyszermind jóra való egyleti tagoknak szállodát és egészséges étkezést nyújtson. Kimondhatatlan azon jó, melyet azáltal el lehetne érni. De fájdalom, ekkoráig csak 2000 frt van alapítványképen; mily eltörpülő csekély összeg ez házvétele. Az egylet 25 évi virágzását akarom alkalmul felhasználni és Magyarország katolikussait felkérni, hogy e szt. ügyet felkarolni és házvétele adakozni kegyeskedjenek. Kérem a t. lapszerkesztőséget, miszerint a kegyes adományokat elfogadja és lapjában külön rovatban nyugtázza. Szt.-József pedig, a kath. legény-egylet védszentje könyörögjön e szt. ügyért, hogy ez évszázadokra biztosítva legyen az Isten áldása által.

„Az öreg zongoramester.“

— Novella —

Irta: PESKÓ LAJOS.

Szegény Krenphänstein zongoramester bár süket mind a két fülére, azért órákat ad a zenéből; hogy tipeg szegény öreg, parókájának hamis hajszálai a nyakába lógnak, és füle mellett láthatni a rézsodronyt a mivel oda van erősítve sörényes hajfűrtjei, pápaszeme alatt mely gödrökbe pislognak tenger-szin szemei mint a „timóczy kocsonyán a béka szeme,“ sárga tobak szín kabátja nemcsak kopott, de száz folt a folt hátán. — Szegény öreg, hogy küzd az élettel, elmén naponta egy házból a másikába megjárva husz-harmincz emeletet, benyitva minden ajtón: itt lakik-e ez vagy az, Salmiak István avagy Brandwein János ur, dehogyan lakik, — van-e gyerek a háznál kérde az inspectiót teljesítő szolgálótól, van ám négy is, micsoda! tartja szegény fülét a hang után, hogy az igéket meghallhasa, mire oda ordítja a cseléd, van bizony négy is. Ah, ugy, akkor sziveskedjék bejelenteni a nagyságos asszony nál, én Krenphänstein zongoramester vagyok.

Ilyenkor vagy besétáltatják a nagyságá-

hoz, vagy elküldik az öreget, ki próbálja aztán a szomszéd lakosztályba szerencsésjét. — Ha sikerül bejutni, akkor rendesen addig beszél míg órát nem kap, mindegy neki, ha zsidó, mohamed és nazarenus vallásu is a család, elbibilődik ő a taknyos gyerekekkel ép úgy mint a kamaszal, sőt még felnőtteket is kész a zongora mesterség titkaira oktatni: egy idő óta, hogy a kalapálás mestersége minden házba othonossá kezd lenni, már francia, német, angol, olasz, spanyol, de legalább nyolcz nyelven képesitanítani szegény Krenphänstein.

Kün lakik szegény valahol a százházfélé egy lyukszobába, onnan tipeg be napjába a városba, ócska szürke czilinderét pápaszemére huzva, kezét sárga felöltő kabátjába mélyesztve baktat órát adni a zongora művészetből, és rendesen vagy a harmadik emeleten, vagy pincze szobába laknak tanítványai; eddig még ötven krajczárt kapott egy óráért, ma már huszonöt krajczárért akárkinek felajánlja tudományát.

Bezzeg tönkre tette szegény öreget a konkurrenzia és nem bir küzdeni az árral, de szidja is a zeneakademiát, a mely rendszeres módon gyártja a kalapáló művészeket, és keserű mérgébe azt mondogatja, miért is nem adóztatja meg a finanszminiszter azt a kalapáló szerszámot, ugy el is van az terjedve Pest- városába akár a poloska, ő neki már mindegy. megátkozta még a napot is, mikor először klavir mellé ült, pedig egész tudománya abból állt, hogy el tudta játszani a „szűz imáját“ egy helyen csendesesen, más helyen erősen avagy dühöngve a mint a körülmények hozták magával, egy helyen azt mondván ez a „balaton háborgása“, vagy a zephyrek csendes danája, majd meg villám és menykő csapása, rettenetes lelki háborgás, és ilyen alkalmakkor önérettelten szokott a productió után a klavier elől felkelni, és hamis haját, inkább sörényét hátra simítani mi nem egyszer ujjai, között maradt és a drámai hatás rendesen vigjátékként szokott ily művészkedése között befejeződni.

Hogy és miként került Krenphänstein össze-

sokáig, míg végre teljesült — vagy pár pillanatig valóban hitte, hogy teljesült — bakot lőtt, igazi bakot s boldog volt, a milyen még soha életében.

Hej! derű után borul az ég; s lett utána Mihály bácsinak is nagy az ő keserősége.

A dolog pedig így történt:

Körvadászatot rendezett a társaság. Csikorgó, fényes téli nap volt s nem lehetett rá fogni az emberre, hogy nem lát jól a ködben. Megindulak. Nemsokára a Duna mentében — mert megjegyzendő, Felső-Csallóközben vagyunk — ropogott a puska, akár csak a muszka tört volna be újra.

Az első hajtás megtörtént. A Duna egyik ágszakadásánál gyűlt egybe a társaság s kiki büszkélkedve számlálgatá, hányat döntött már el. Csak Mihály bácsi nem szólt semmit. Pedig ugyancsak csiklandozták a körülötte állók egymáshoz intézett félig suttogó kérdései: hát Mihály bácsi hányat fektetett le? Bosszantott a felelet; az elfojtott nevetés.

Hát mikor az egyik egész tisztelettel tölteseket ajánlott neki, mert látta, hogy urabátyja nagyon sokat kilőtt s talán készlete már fogyatékán is van. Kékült-zöldült mérgeben, de hallgatott.

Reménykedett, hiszen most már özekre mennek, az pedig mégis csak nagyobb, mint a nyul... hátha-hátha bele akad lövésében. S biztosság kedvéért, nehogy a nemes vad a lövést elvigye, ficzkóra töltött.

Pompás jéguton átballagtak a szőke Dunán, mely csak télen igazán szőke, midőn a hideg rakonczátlankodó hajkait szőke igába szorítja s reá jégtorlaszokat s hegyeket rak.

Elállottak egy sűrű fűzes mellett, mely ugyancsak rakva volt hóval, dérvirággal. Lesz része benn a hajtók nyakának, kik késeikkel törtek utat a szalagóban.

Most a viláért sem mennék ily sűrűségbe. Hej valamikor, ha nem eresztettek, hát elszöktem hajtani. Nappal a sűrűben én tördeltem az utamban álló vesszőt, este otthon rajtam törték. Elfagyott a kezem, lábam, nem törődtem vele, csak puska lövést hallhassak. De hagyjuk az emlékeket (már a helyük sem látszik), térjünk vissza Mihály bácsihoz.

Elállottak már a vadászok. Mihály bácsi, kinek annyi praxisa volt már a vadászat terén, miszerint tudta, hogy az őzbak a hajtók között hátra szokott vágni, hátul maradt, mellette hűséges vizslája.

Megszólt a sip, elkezdődött a hajtás. Hangzott az erdő a vadat ijesztő kurjantásoktól. A vadászok dobogó szívvvel várták, merre tör ki vad. De semmi. Már már a fűzes végére érnek a hajtók. Egyszerre felhangzik a harsány kurjantás, hátra felé a bak! Még egy fűtty, sivitás s azután csend. A vadászok figyelték a vad zöreijére.

Mihály bácsinak a szive az első kiáltásnál akkorát dobbant, hogy puskája majdnem el-

sült. Hallotta a vad zörejét s izgatottságában majd elfelejtette, mire keresztelték.

A zaj mindinkább közelebb törtetett. Mihály bácsi ugy vette észre, hogy egyenesen neki tart. Szive majd kiverte mellét.

Egyszerre, mintha ketté vágta volna megszűnt a nesz. Mihály bácsinak ugy rémlett, mintha előtte a sűrű szélében állna a vad. Elszántan emelte föl fegyverét, czélzott — lőtt. S ime az előbbi helyen már semmit sem látott.

„Meg van“ kiáltott! sipjába fujt a hogy csak birt. Már bizonyos bakot, lőtt, hisz azért rem látja, mert vérében fetreng a sűrűben.

Örült — mint Balázs a hurkának, ugrált, tánczolt; boldog volt — mint cigány a vörös nadrágban, boldog, a milyen még soha életében.

Mindez pár pillanat műve volt; a hajtók, vadászok kétkedve futottak a helyszínére.

Hol van, hol? — kérdezik Mihály bácsitól.

Ott... szóla; de a többi torkán akad.

Egetrázó kaczagás harsogott föl. A nevetéstől majd megpukkadó vadászok és hajtók között Mihály bácsinak hűséges vizslája cipelte már ura felé nagy diadallal a meglőtt bakot.

Ha láttátok X. Y. képviselőt, ki a szép jövő reményében egy újra nyiló jerichói rózsával jegyben járt, mikor a „házasság“ megbukott: ugy fogalmat szerezhettek arról is, mint esett le Mihály bácsinak mosolygó güm-

*

Linczkrédl kisasszonnyal, ezt megmondani alig tudom, de azt hiszem volt rá alkalom elég, mert mint Krenphänstein, úgy Linczkrédl kisasszonnyal majd mindig lehetett az utcán találkozni, valamint az, úgy ez is zongora mester volt, így tehát mind a kettő művész, tehát szivők dobbanása csakhamar egy akkora kezdet dobogni, és megérté egymást a két kebel, és elválhatlan jó barátokká lettek a sirig.

Linczkrédl kisasszony a negyven év körül járdogált, de sem hajáról, sem fogairól az időre nem lehetett következtetni, mert fején ében fekete sinont és szájában elefántcsont fehérségű fogakat viselt, és ha nem visel vala orrahegyéig erő slajért és krinlint, nagyvilági hölgynek nézhetne volna az ember, de így inkább pikánsnak tűnt fel, a szemléző előtt.

Nem volt vasárnap, hogy Linczkrédl kisasszony a virágpiacra meg ne jelent volna, és egy cserép ibolyát ne vett légyen; ép úgy Krenphänstein a halpiacra minden vasárnap egy pontyot vett, mit madzagra kötve, a virág cserépet hona alá kapva vitte Linczkrédl kisasszony lakására, a negyedik emeletre, a hol rendszeren théat és kirántott halat ehetek kivétel nélkül minden vasárnap, mi abból is következtethető, mert minden vasárnap bármily alkalmatlan volt is az idő, e két alak mindig látható volt a piacon, a mint megvették kedves czikükket és azzal a negyedik emeletre felmászta.

E két alak rövid idő alatt úgy összeforrt, hogy elválhatlannak lehetett őket tekinteni, ha ugyan a kegyetlen halál a feltevésüket meg nem hiusítja.

Ha betekintünk abba a negyedik emeleti kis szobácskába, a hol minden estve kedélyesen théazik a két zongoramester, önértésesen ülve, az öreg virágos színű jutte kanapén, egymásnak adva a szépet, elbeszélve napi élményeiket, fiatal koruk egyes virágos napjait, — gyakran édes nevetésbe törve ki.

De ha valaki betekint estéknél azon a homályos ablaktáblán a gyéren világított kis szobácskába, meghazudtolta volna fenti beszé-

bölyü állá színevesztetten, mikor a meglőtt bakot megpillantotta.

Ily formán, mint mikor a német járta meg borjújával, akasztotta nyakába a meglőtt bakot s hűséges vizslájának hálálkodását egy oldalba rugással viszonzván, mint a kinek az orra vére indult el, ballagott busan a falu felé.

Oh! csak ne találtam volna! — sóhajtá szomoruan.

De mi volt hát a bak! kérditek. Megmondom: Mihály bácsinak özbörből készült, elől kis őzfejű ékesített vadász tarisznyája, melyet a hajtás elején, hogy lövésében semmi által se akadályoztassék, a sűrűszélbe akasztott.

Izgatottságában elfelejtkezett róla s midőn a zörgés megszűnt — mert az őz más oldalon kimenekült — azt a rajta levő őzfejű valóságos őznek nézte s rá lőtt.

Szerencsétlenségére, ha soha nem hibázott is — bár ő azt erősíti, hogy nem úgy van most, mint volt régen, hogy 48-ban még nyargalva is lelőtte a németet — ez egyszer nem hibázott — agyonlőtte tarisznyáját.

A társaságban nem maradhatott tovább, haza menni sem mert, oh mert még csak otthon mondja el anyjuk a dolgok sorát az átlótt drága tarisznyáért.

Szegény Mihály bácsi.

ÁRVAY SÁNDOR.

deimet, — mert sokszor éjjel után is láthatta volna, a mint Linczkrédl kisasszony fehér gyermekkori ruhába felöltözve, keservesen járta a balletet, Krenphänstein ur pedig majd a szoba egyik, majd másik sarkából nézte, és kritizálta, mert meg kell jegyezni, hogy Linczkrédl kisasszony oly kecsesnek, szépnak, és hódítóknak tartotta személyét, alakját meg Junónak, hogy ezen önbizalom egészen biuvá tette őt, mit öreg barátja csak táplált: ön, kedves barátném, második „Pepitta“, alakja ép oly karcsu, lenge, rugékony lábujjai, mint az elefánt golyóbis, ön még az újabb ballet tánczosok gyöngye leend, és bámulóló imádók seregei fognak lábainál kegyeiért és mosolyáért esdeni.

Az öreg barát ez eszmét úgy szólva belé verte barátnéjába, és saját személyét is láz fogta el a bellet táncz iránt, úgy hogy lassan Krenphänstein balletmesternek hitte magát, és ekép véle született tehetségét nagyon sajnálta, hogy eddig nem gyakorolta. De aztán már annyira bele jött jó maga kedves barátnéjával a balletbe, hogy még az utcán is ballet léptekkel lengtek hazafelé, és a lépeső terrassain egymásnak csinálták a szebbnél szebb complementeket; gyakran gyakorlatképen ballábbal csuszáltak haza.

Meg volt legalább a két jóbarátban a jó akarat, hogy önmivelés által elérjék a művészet tükélyét, és hogy karrikatúrák lettek mind a ketten, az nem az ő hibájuk, de a publicum érzéketlensége a szép és művészies iránt, a háladatlan kor, mely bennök a nagy tehetséget felismerni és méltányolni nem akarta.

De ők e rideg közöny daczára is tüzték kedves művészetüket, és nem volt estve, hogy a két jó barát az éjek egy részét át nem tánczolta volna.

Tánczoltak ők mindig, és kedélyesek voltak, bár sokat megtagadott tőlük a sors.

Kedves barátném, ön nagy haladást tett és különösen ma kétszeres rugékonyssággal tánczol, csak nem kell csüggedni, megjön még az idő, és fáradságunk gyümölcseit fogjuk élvezhetni. — Vegye fel csak fehér tarlatán ruháját és tegye hajába ezt a buzavirág csokrot, mily szépen is néz ki, mily bájoló a kék szín abban az ében fekete hajban, mosolyogjon csak kevéssé, mily hatást tesz elefántcsont fehérségű fogorai, és ez a sárga csokor derekán csak emeli — az összehatást, de kegyed is különösen jó néz ki ma barátném.

Ma talán, ha úgy tetszik barátném, nagy előadást tarunk a „Barkarado“ balletből, melyet én találtam fel, és melv hivatalosan leend a világ tánczkezdő közönségét meghódítani, és a ballet művészetbe korszakot fog alkotni, — talán megkezdhetnénk: Lépjünk a függöny mögé, az álló tükör leend a publikum, én majd csöngetek, és ön a néző közönség elé lépénd, kecsesen meghajlik, mire falakat rengető tapsvihar keletkezik, mire bájosan intget és mosolyog.

Csingiling, — szólt a csengő hangja, mire a bájos Linczkrédl kisasszony a függöny mögül lenge lépésekkel a tükör elé lépdél, mire a publikumot képviselte barátja tapsolt, és elkezdtek a „Barkarado“ balletet: kezdetbe egymáshoz közeledtek és kecses pillantást vetettek egymásra, majd haragos és megvetést tüntetve fel, hátat fordítottak egymásnak, végre dühös méreggel majd a szoba jobb, majd bal szegletébe lengtek, és kerülték egymást, mialatt Krenphänstein térdre ereszkedve, a bájos ballerina körül lengte, és diót csavarintott az üstékén és oh szerencsétlenség! vagy talán szerencse, — a jó barát rossz parókája a balerina ujjacskáin maradt. Jaj Istenem, hová lett a hajam? kiált Krenphän-

stein, és anyaira beléképzelte magát, hogy publikum is van a terembe, hogy a függöny alá szaladt.

Ez nagyszerű hatás, bár én ezt a jelenetet nem vettem fel a „Barkarado“ balletba, de a hatás végett ez fogja kimagasló pontját képezni e táncznak.

Nem kezdenék elől kedves barátném, hogy jól belegyakorolva magunk, egyik leghatásosabb concert darabunk legyen a „Barkarado“, és elkezdtek ismét, és fáradhatatlanul tánczoltak, — míg félájultan rogyott Linczkrédl kisasszony öreg barátja karjaiba, a hatás nagyszerű, és természetű, ezért nagyszerű ovációkba fogunk részesülni, mondá Krenphänstein.

Mi? — talán rosszul érzi magát kedvesem? — igen, csak vezessen a kanapéhoz, mert rosszul érzem magam, és adjon egy pohár friss vizet, mert úgy szédülök, hogy kering vélem a föld. Édes Istenem? hívjak orvost? ne fáradjon, csak egy kis nyugalomra van szűtségem.

Oh kisasszony! ön nemcsak játszta, de igazán átérzte e műremeket, oh! mily érző szív lakik önbe kedves barátném, — de Linczkrédl kisasszony szemei lezártan maradtak és csak nagy nehezen emelkedtek fel újra szempillái, és homályos szemmel tekintett barátnéjára: Isten önnel, ma havgion nyugton, holnap elkezdjük a „Barkaradót“ ismét, addig kipihenem magam, Isten önnel barátném, mire fonyadt kezét nyújtá, mit mohón ragadott meg az öreg barát, és egy lapos csókot czuppantott a tetejére.

Alig ébredt fel szegény öreg zongoramester, remegő keze alig melegedett át, — „rosszat álmodtam“ mondja magában, nagyon rosszat, de nem tudom hogy mit, mire felteszi parókáját meg szürke czilinderét és sebes léptekkel siet barátnéja lakására, hol alig toppan be, az öreg házmesterné fogadja: a kisasszony meghalt kora reggel szivhűtésben, — utolsó szava is az volt, hogy barátnéját értesítsük és összes ingóságait barátnéjának hagyja, miből őt tisztességesen eltemessék. Szegény öreg merendült testben és lélekben, görösök zokogásban tört ki és borult barátnéja holt tetemére, kedves barátném! itt hagyta engem egyedül, ki fog vigasztalni engem, itt hagyta ibolyáidat, itt művészeted, és meghiusult utolsó reményem is, és veled a „Barkarado“ is a sirba szállt, nem születik többé ily művész mint te valál, ki oly igazán és érzéstelen játszta, itt hagyta öreg barátod, ki anyira szeretett; mivé leszek én most, ki főz nekem théat és ki csinál nekem rántott halat? kinek viszem az ibolyát ezután és keserves zokogásban tört ki.

A kedves halottat felöltöztette, ébenfekete sinonját fejére tette, gyöngyos fogait szájaiba illesztette, és ő helyezte egyszerű fekete koporsójába és egyedül kísérte az öreg házmesternével, az örök nyugvás helyére.

Nem volt vasárnap, hogy szegény öreg zongoramester egy cserép ibolyát ne vitt volna a temetőbe, mit kedves halottja sirhantjára ültetett.

Vajjon ki fog szegény öreg Krenphänstein zongoramester sirhantjára ibolyát ültetni?

Karácsony estéjén.*

— Rajz. —

Irta: MUNKÁCSI KÁLMÁN.

Sűrű erdőszeg közepett, csendes, elhagyott helyen, távol az emberektől áll egy ódon kolostor. Roskátag tetejét évszázados moharéteg

* Mutatvány a szerzőnek megjelenendő művéből.

fedí, melynek zöld szálai között fehér zuzmaravirágok nyílnak. Szürke terméskövekből emelt tornya setéten meredez az égre, mint óriási utjelző, mutatva az ösvényt, melyre elébb-utóbb rá kell térnünk s mely a tulvilágba vezet. Körülötte az éj csendje uralkodik, nem hallatszik a favágók fejszecsapása, a vadászebek csaholása; még kúrtriadás sem zavarja a természet nyugalmát. A vadak is pihenni tértek s csak a bagoly hallatja olykor-olykor kísérteties huhogását, különben semmi zaj, semmi nesz, komor némaság mindentűtt.

Hanem e némaság még sokkal komorabb odabenn. Hosszu, sötét zárdafolyosók konganak ott az ürességtől, csak pislogó olaj-mécesek által bevilágítva. Néha-néha végigsuhan ugyan bennök egy egy setét alak, de oly gyorsan, oly nesztelenül, mint valami árnyék. Csak mikor a kis esengetyű megszólal, akkor hallatszik fel a zárdaszűzek zsolozsma-éneke, hanem most siri némaság uralkodik.

Csak egy ezellában nincsen csendesség, csak ez egyből hallatszik olykor egy egy elfojtott sóhaj.

Ez a czella a legifjabb zárdaszűz lakhelye. Szűk, alacsony helyiség: pusztá négy fal. csupán egy fészület, egy imazsámoly, egy faszék s egy kemény ágy áll benne. Az apácza maga nagyon szép nő; magas, nyulánk alak márványfehér arczeval, merev arcvonásokkal, mintha nem is volna élet benne. Setétkék szemében keskeny szemöldöke alatt bágyadt fényű tűz ragyog, de melybe sok bánat, sok könny van elrejtve. Csak koblének lázas emelkedése a nehéz szőrruha alatt mutatja, hogy e szobor él.

Ott áll az ablak mellett s merev tekintettel bámul ki a hold fénye által megvilágított, hólepett vadonba. Olyan jól összeillik annak képe megtört szive fagyos kopárságával. Gondolatai eltévedeznek a távolba, túl az erdő-ségen, túl a hegyeken egy kis faluba. A kis faluban egy templom áll, a mely telve van ájtatos hivekkel. Minden gyertya meg van gyújtva benne, czifra virágok ékesítik a szent képeket s gyertyatartókat, a legszebb csipketerítő van az oltárra téve, legszebb két vánkös; de hogy is ne, hisz holnap lesz karácsony ünnepe. Derűs fény árad szét a templomban, vidoran lobognak a lángok s kékes füstjük összevegyül az illatos tömjén gomolyaival. Az oltáron ott fekszik jászolban széna között a kised Jézus és a nép buzgó áhitattal éneklí:

„Krisztus Jézus született;
Örvendezzünk,
Neki hála-éneket
Zengedezzünk.“

Oh mily kedves, mily nyájas e kép!...

A zárdaszűz komor arca egészen felderül reája.

Hanem most egyszerre megint összeráncolja homlokát s keservesen felsóhajt.

Egy új kép jelenik meg szemei előtt — oh és ez olyan szomorú reája nézve.

A templom mellett emelkedik egy csinos uri lak. Az uri lakban van egy kis szoba hófehér falakkal, vidoran lobogó kandallóval, nyájas fényvel besugározva. A szoba közepén magas fenyűfa áll, melynek zöld ágai között, mint apró szent János bogárkák, kék, piros, zöld lámpáskák ragyognak. Az ágak egészen meghajolnak a ragyogó üveggyümölcsök, aranyos diók, hab cukorkák, színes lánczok terhe alatt. A fa körül kis szőkehajú fiúcska tipeg örömtelten gyűgyűgve:

— Istenem be szép!... És ez mind az enyém. Mind nekem hozta a jó Jézuska.

A szép márványarczon e képre halvány pir jelenik meg, önkénytelenül széttárja karjait s finom metsz/sű ajkai lázasan susogják:

„Drága gyermekem!“

Ábrándozásából azonban egyszerre hangok zavarják fel.

Odakünn szél támadt, mely végig futva a megmerevedett erdő-ségen, olyan csodálatos hangokat csal abból elő. De ő úgy hallja, mintha fölötte kacagnának. Csüggedten aláhajtja karjait s szép szemeiből fényes könny gördül le szőrruhájára.

„Jól teszik“, sóhajtja, „csak kacagjanak fölöttem. Én balgatag, hogy így elábrándoztam! Hát van nekem gyermekem, nekem — apácának. Nincs nekem már senkim a világon; hisz én halott vagyok, még annál is rosszabb: akiben nincsen élet.“

Megsimitja égő arcát, mintha a belső hőt akarná eltűzni onnan, leül a kemény faszékra s fejét az ablak párkányzatára hajtja. Elgondolkozik... Oh mily szomorú is az ő sorsa, az ő egész élete!

Eszébe jut azon idő, a mikor még a világban élt, a mikor még nem volt soror Dominika, hanem Bárdy Blanka; a szép Blanka, a hogy mindenki nevezta. Mint álom tűnt fel előtte ezen idő, pedig még nem is volt olyan régen. Hisz csak tizenhat éves volt, mikor a növeldeből a nagy világba kilépett telve rózsás reményekkel, csillogó ábrándokkal ifjú szívében. Szülei nagy, nyílt házat vittek s így nem csoda, hogy csak hamar imádókkal lett körülvéve, akiknek ajkairól a mézes-mázos szó, unalmas bók csak úgy ömölt reája. Pedig be utálta ő ezeket!... Mennyivel örömeztőbb hallgatta a néha-néha hozzájuk vetődő Fehér Sándor, a komoly fiatal orvos szavait, a ki bókok helyett bizony sokszor még hibáira is figyelmeztette; léha beszédek helyett oktatta, tanította őt. Csakhogy ezt ritkán élvezhette. Mert amily szívesen vette ő, annyira nem szerették szülei a szép fiatal embert, hisz csak a falusi jegyző fia, egy kezdő orvos volt az. Tudta ezt Fehér is jól s azért csak néha napján jött el hozzájuk. Pedig mikor még gyermekek voltak, mindig együtt valának; együtt játszottak a homokban, együtt kergették a tarka pillangókat a kertben, együtt szedték a jóízű számócszát az erdőben. Szerették egymást, mint testvérek s hogy nagyobbaká lettek, e szeretetet akkor is megőrizték szívökben. Míg ő a növeldeben volt, mindennap elővette Sándor arczképét és egy „Ave Maria“-t mondott el érte. Mennyire fájt szerető lelkének, mikor kikertülve a növeldeből, azt vette észre, hogy szülei mindjárt ferde szemmel néznek reá, ha csak pár bizalmasabb szót is vált egykori játszótársával. Hányszor, de hányszor támadt reá anyja; „Már megint enyelegtél azzal az ügyetlen doktorral, mi? Hát rajtad nem fog a jó szó? Mit szól majd ehhez báró Gernyei?“ És ő kénytelen volt nélkülözni Fehér társaságát a többi unalmas udvarló miatt, pedig hogy szerette hallgatni szép férfias hangját; képes lett volna órákig figyelni kedves elbeszéléseire, mikor utazásairól beszélt, képes lett volna órákig elnézni szép fekete szemeit, komoly arcát, beszédes ajkait.

„Sándor, Sándor“ suttogja felemelve az ablakésczkáról fejét, „mennyit is kellett szenvednem azért, hogy úgy szerettelek!“

Az ablak előtt most egyszerre setét árnyak suhannak el. Valami prédát leső baglyok, vagy kósza denevérek lehetnek azok, de ő szellemeiket lát hennök. Összeborzad.

„Istenem, Istenem! hát már megint vétkeztem! Szabad-e nekem szerelemről gondolkodni? Oh milyen gyenge vagy szívem!“

De azután megint csak tovább fűzi gondolatait, tovább szövi szomorú emlékeit.

...Legtöbbit forgolódott körülötte azon időben egy tres fejű gavallér, valami Gernyei Arisztid báró, akinek minden tudománya a nyakkendő ügyes megkötésében meg a fészülködési módok változatos ismeretében állott. Ez kinezta őt leginkább udvarlásával annál is bátrabban, mert szülei mindig nagyon kitűntették őt, miután anyjának, a kinek fejét a sok regény-olvasás egészen megzavarta, egyedüli vágya volt, leányának neve fölé ha már nem is kilencz águ, legalább egy hét águ koronát kerithetni. Így történt, hogy egy napon atyja, aki különben szigorú, mogorva ember volt, feltűnő nyájassággal lépett hozzája. Megsimogatta arcát s édeskés hangon szólította meg: „Mégis csak jó leány vagy te édes Blankiczám“ mondá. „Megteszed mindig azt, amiről tudod, hogy örömet szerez nekünk. Most is tudom szívesen beleegyezel abba, amit nevedben tettem. Báró Gernyei megkérte kezdet és én oda ígértem neki: Nos, mit szólna a dologhoz?... Hogy mit szólna hozzája atyjával szembe?... ő, a kinek sohasem volt akaratja? Mit szólna? meghajolt szépen, beleegyezett s az eljegyzés még az nap végbe ment. Másnap könnyek között panasolta el titokban Fehérnek a történetket. Az nem szólna semmit, csak egy perczig szemrehányólag tekintett reá, azután felkelt, szóltalanul megcsókolta kezét és eltávozott.

(Vége köv.)

A Sári Sára jussa.

— Rajz. —

Irta: VARGA MIHÁLY.

Mégis csak igaz az, hogy a szegény ember dolga csupa komédia, világosan bizonyodott be a szegény Pusztain.

Bizony-bizony nyilván való dolog, hogy a szegény embernek még törvénye sincs. Talán az a bekötött szemű istenasszony is megválogatja, kinek adjon igazat.

Onnan kezdem, mikor a Beléndek Jóska kisbíró egy nagy írást hozott Pusztaiékhöz.

Az asszony vette át az írást, mert Pusztai otthon sem volt. Csak úgy napnyugtával került haza a dologból. Be sem ment a házba, csak a székasztal mellé telepedett az udvaron. Mikor köréje gyűlnek felesége s gyermekei, verejtékes arcát, melyre az életgond vastag betűkkel van felróva, az öröm derűje önti el. Bizony, ha ezek nem volnának, egy lyukas mogorót sem érne az élete. Mi volna az éj szelid hold s csillagok nélkül?

Hogy esik meg a szive a jó Sárának, mikor olyan fáradtan látja férjét. Szegény apjok már megette kenyere javát, s mégis többet kell dolgoznia, mint sok fiatalnak, hej pedig még sincs látszatja. Rossz idők járnak. Már nagy ideje nincs áldás a gabonán, szőlőn. Az idén sincs valami sokra kilátás. Ha hamarjában nem lesz eső, főhet a szegény ember feje: hogy telet ki.

Jó Isten, milyen rossz sorsa van a szegény ember élete párjának. Nem elég, hogy nap-nap után öli magát az „örege“, még ő is bucsítsa? Minek is hozta az a Jóska azt az írást? Nem tudja elolvasni, de tized merne egy ellen tenni, hogy semmi jó sincs benne. Sokszor okoztak nekik már főfájást az ilyen íráások. Eddig még egyikben sem volt jó. Az étel előtt még sem szól róla, legalább békével egyék az „apjuk“.

A szegényes vacsorát hamar elvégezték. Az áldott lelkű Sára újra gondolkodóba esett, hogyan adja elő a dolgot, hogy meg ne ijessze férjét. Milyen irigylendő jó dolguk van azoknak az uri asszonyoknak, azok talán sohasem kénytelenek megszorítani férjüket

holmi kisbíró által hozott irásokkal. S ma meg épen más ilyen kelletlen dolog is került össze. Az adó miatt is doboltak.

— Apjokom — szolt férje vállára téve karját, már megint doboltak az adóért. Azt elhallgatja, hogy azzal fenyegetőztek, hogy annak, a ki három nap alatt nem fizet, a végrehajtóval gyűlik meg a baja.

— Honnan fizessék, feleli elkomorodva. Épen ilyen időben szorítanak, mikor az ember sehonnán sem teremthet egy pár forintot. Ami kevés volt is félretéve, ráment a szegény öreg mama temetésére, Isten nyugosztalja meg szegényt. Ha a jó Isten nem fordít a dolgunkon, bizony nem tudom én hogy leszünk. Már a kenyérnek való is fogyatékán van; az ujig semmi esetre sem érjük be. Hát még az anyjuk mily tenger sokat tudna elszámolni, a minek hijával vannak. Ott van, tesz az a leányt, Őrszi, uj szoknya, uj czipó, pántlika kellene neki. Már innen-onnan az eladó lányok sorába kell állnia, vasárnap a templomban s uramfia, még tisztességes gunyája sincs szegénynek. Ilyet csak az anya tud, lát. Saját szükségét nem is számítja. De hát mit egye annak az embernek a szívét, ugys elég a baja, no meg ugys is meginté, ha kitelnék tőle. Elég baj, hogy azt az írást kell előmutatnia. Jaj, hogy is kezdje.

— Édes apjukom, itt járt a kis bíró.

— Tudom, nem valami jó miatt.

— Egy írás volna nála, itt is hagyta. Olyan szomorú, reszketős a hangja, jó Isten, miért is kell keserűséget okoznia, annak a törődött embernek.

— Hozd csak elő, édes, hadd olvassam el. Különben nem nagy sok kitalálni való van benne. Bizonyosan valami fizetést sürgetnek.

Remegve nyújtja át az írást. Boldog Isten, sóhajt fel, mit akarnak megint veitünk? Könyv szöki szemébe. A szorongó szív fényes gyöngyei egyre sűrűbben gördülnek alá. Az első, második, csak szétmorzsolja ujjával, de a lassanként patakka dagadt könnyek felszártására a kötenyt kénytelen igénybe venni. De már ezt észrevenné férje, azért befordul a konyhába, mintha valami nagyon fontos teendője akadt volna. Olyan szép csendesen eléldéglénnek, mint a madarak fészkekben, a világ nem is tudna felőlök, de az a törvény, az a törvény... Nem igaz az, hogy ők nagyralátók, a mint az a gonosz száju világ beszéli. Nem akarnak ők a világ gyönyöreivel töltekezni, csak békén lehesse nek. S épen a békeadásban oly szűkmarku a világ. Különösen irányukban oly mostohák az emberek. Kigyót, békát kiáltanak rájuk, hej pedig milyen igazságtalanul. Azelőtt az Isten áldását irigyelték tőlük. Igaz, szépecskén gyarapodtak Isten segítségével, de a mint jött, ugys el is ment rövid idő alatt, áldott legyen azért is az Ur neve. Hej, mert nagycsapások látogatták őket. A szerencsétlenség olyan mint az árvíz, a hová egyszerű utat tör magának, addig nem nyugszik, míg mindent el nem mosott. Csak végig gondolni is nagy sor a sok csapáson. Bizony sok volt az. Nem volna csoda, ha már egy fekete hajszála sem lenne.

Most, hogy rájok nehezdedt az Isten keze, kárörvendve emlegetik, hogy utólrta őket az Isten büntetése. Miért? Mi rosszat tettek? Ők sem rosszabbak, — ha nem jobbak, — másoknál. Az okát egy rozsv nyelv sem tudná megmondani, de azért mégis Isten verését látja rajtuk sok álnok szem.

— Anyjuk, kiált fel örömmel Pusztai az írást elolvassa, már fordul sorsunk, mégis csak van a szegény emberre is gondja az Istennek; képzeld csak, ez az írás azt mondja, hogy a Bojtosék portája, ugys a mint van,

mindenestül, a földék, meg a szőlők neked dukálnak.

— Ugyan ne tréfáljon kegyelmed, már hogy dukálnának neked?

— Már pedig itt világosan ki van írva. És pedig azért illet ez téged, mert Bojtos Imre sem inge sem gallérja Sári Mártonnak, a kinek a nevéen van a birtok, hanem te unokája vagy.

— De mégis mond valamit kegyelmed. Most jut eszembe, hogy a megboldogult édes szülém is emlegette, hogy testvérbátyjának, Sári Mártonnak, minden vagyona rám néz. Én akkor kis leány voltam. Jól emlékszem rá, mintha csak tegnap történt volna, milyen hirtelen balt el a szegény Marci bácsi. Nem maradt utána sem kisebb, sem nagyobb, csak az a zsupori felesége, meg a tenger sok vagyona. S mikor kegyelmed hozzánk kezdett járni, akkor hódította magához a Bojtos Imrét. A dologba senkinek sem volt beavatkozása, szépen bennmaradtak a vagyonban. Néhány évre rá aztán meghalt az asszony s Bojtos az özvegy Csuriknét vette el. Az ám, így volt az. Tisztán emlékszem rá. De hogyan tudódott ki ez?

— Hja, a törvény csak törvény.

— Milyen csapás lesz ez a Bojtosékra; mivel fog ezután virtuskodni, az a rátarti asszony, ha már nem mondhatja, hogy az ő ura az első gazda Szurdokon?

— Még az is benn van az írásban, hogy kárpótlást is kötelesek adni az igazságtalan használatért.

— Így azok csuffá vannak téve. De ugye édes öregem, elengedjük nekik azt a kárpótlást, mert van ám ott is apró gyermek, megtalál a páskomot is meghagyatnánk nekik, hadd éljenek ők is.

— Magam is gondoltam ilyesmire, a nyelvről vették a szót. Bizony ne pogánykodjunk rajtuk, ha egyszer hatalmunkba adta őket az isten.

Öröm, meglegedés ragyogott az arcukon. Mennyire féltek attól az írástól s ime mily alaptalanul.

(Vége köv.)

Az állam jogai a házasságra nézve és a polgári házasság.

Írta: ERDÉLYI FERENCZ.

(Folytatás.)

De, ha jól tudjuk, a kiküldetés és megbízatás nem a jövőd vallások és egyházaknak, hanem a létezőknek rendezésére történt. Ama tagadhatatlan megbízható statisztikai számokon alapuló ténynyel szemben pedig, hogy hazánkban 9 millió katolikus, 2 millió keleti görög, két millió ágostai, egy millió helvét hitvallású, ötszáz ezer zsidó, ötvenezer unitarius van, kiknek soha misem volt, kevésbbé eszükben, mint atyáik Istenéről, enyhítő, és lelkiismeretük legszentebb jogairól, a képviselőház- és bizottmányának önkénye szerint lemondani: bámulva kérjük, honnan eredeztetni ez illetén hatalmát? Mi isteni és emberi, természeti és tényleges jogaink alapján állva, soha nem ismertük és nem ismerhetjük egyházi és vallás-erkölcsi életünk egyedüli szabályozó: a közszerszerűségnek, jogultságnak, igazságnak, a közjólétnek követelése lehetne tehát ily bitorlás?

E bitorló, zsarnoki jellemet elárulja ama szűkkeblű részrehajlás, önmagát meghazudtoló következetlenség, kicsinyes, töprengő féltékenység, mely a törvénytervezetből kiri, és kételkedni nem enged; hogy nem annyira az állam és egyház közt tettleg fennálló viszonyoknak, a tulnyomó többségeknek, a köz-

jónak, az igazi haladásnak megfelelő rendezése a valódi cél; mint inkább az, hogy a szellemi nomádok, kik sem istent, sem hitet és egyházat, sem lelkiismeretet nem tisztelnek, a törvény és az állam ürügyelt érdekének aláarczaja alatt, a hívők zsarolhassák, őseiktől örökölt jogaikból és vagyonukból kiforgathassák. Igen szomorító jelnek, a politikai szédelgés netovábbjának kellene tartani, ha ily fikciók és faktiók törekvését meghiusítani, nem csak minden felekezeti jölelkű hívő, hanem minden értelmes és becsületes hazafi lelkiismereti kötelességének nem tartaná.

Egyéni, alanyi, párttöredéki nézetek, vágyak és törekvések ezek, melyek ily uton, módon, ha érvényesítenének, az emberi természet megmásíthatatlan törvényei szerint, épen az ellenkezőt eredményezik, mint a mit ígérték. Rendezést ígérnek, valóban pedig a rendtelenséget, izgalmat, forrongást előidézik, megörökítik.

Körtüneteknek neveztük az ily kísérleteket, melyek, mint a légzés, vagy egyéb hasonlítás, kikülönzési — assimilatio, secretio — szervezetek betegsége, ha meggyógyítani nem sikerül, bizonyos halállal fenyegetnek.

Vallási, államtársadalmi eretnokségek ezek, melyek az egyháznak szintugy, mint az államtársadalomnak magasztos rendeltetési életszervezetét megrongálják, és, ha végenyészetben nem, bizonyosan siralmas válságokba sodorják. Ily törvények, Aquinoi szt. Tamás fönnidézett szavai szerint nem annyira törvények, mint „törvényes erőszakoskodások“, melyek a lelkiismeretet nem kötelezhetik.

A törvénynek ugyan kényszerítő erővel kell birni, mert az emberi természet jelen állapotában nem mindenki ismeri fel és követi önkényét és egyaránt a társadalom főczélját, az igazat és jót. De e kényszerítő erőt a törvénynek csupán külalakja, aláarczaja, belső kellékei nélkül, soha egyedül, legalább soha elegendően nem adhatja meg. Ily külerőszakoskodás önkényes, egyoldalú, igazságtalan, jogtalan kényszerítés, mely az emberi természetnek saját javára, tőkéletesedésére irányzó ösztönével, legbensőbb, legnemesebb érzelmével ellenkezik és azokat, mivel a legnagyobb is ezek követésére, vele született erkölcsi szabadságának öntudatával bir, felizgatja, lázítja, ellenszegülésre ingerli; míg ellenben a jó törvény, kétségtelen igazságból, jogból indulván ki, valódi közjóra czélozván, az ember legbensőbb, legnemesebb érzelmeivel összhangzik, legbensőbb érzetének, lelkiismeretének erkölcsi kényszerével egyesül, s a törvényt nélkülözhetlen eszközül tünteti fel, nehogy a gyarlóság, önzés, szenvedélytől elragadtatva, a közjó ellen vétessen.

Férjeknek, szülőknek, bármimemű felsőbbégeknek e törvényről soha nem szabad megfellekedni alattvalóik irányában, ha magasztos hivatásuknak megfelelni, kész engedelmesre találni, s annak, ha kell, kieroszakolásra is jogosultak lenni akarnak. Minden hatalom, mely a jog és igazságnak színe látzatára, mesterséges majoritásra, küléroszakra támaszkodhatik egyedül, saját tekintélyét aláássa, alattvalóinak bizalmát eljásztassa, és az ellenszegülésre rövidlátóan önmaga acván a jogosság színe, előbb, vagy utóbb, önmagát megsemmisíti.

Szándékosan foglalkoztunk ennyire a 27 es bizottmány egyházzrendelési törvénytervezetével, nem, mintha kitzűzött tárgyunkat a polgári házasságot, egy pillanatra is szem elől tévesztettük volna; hanem azért, mivel ugyan azon bizottmány készítette a polg. házasságról tiavaslatot is; ugyanazon szellem, ugyan azon elvek irányadók ennél is, s így a mondottak ez utóbbira nézve isegszén alkalmaz-

hatók levén kifogásaink helyességét, alaposágát erre nézve annál világosabbá, nyomatékosabbá tehetni véljük.

Valóban, ha a törvényjavaslat, a törvényhozó magasztos álláspontját foglalva el, az adott tényleges viszonyokat számba véve, polgári, állami szempontból a házassági viszonyokat rendezni akarta, kimondhatta volna; hogy bizonyos időhatáron túl, polgári tekintetben csak oly házasságot ismer el, mely az általa kijelölt állami megbízott előtt bejelentve, az erről vezetendő jegyzőkönyvbe vezetetik. Tovább is mehetett, és elrendelhetette volna, hogy bizonyos időn túl a szülöttek és halottakról is ugyanazon áltam közege vezetendi az anyakönyveket az állam részére. Még tovább is mehetett, és mikép egyházrendezésénél bölcsen különbséget tett katolikusok, görögök és egyéb hitfelekezetek között; úgy megkülönböztetve azon hitfelekezeteket, melyek hitelveiknél fogva a házasságot csupán polgári tényül tekintik, — ezekre nézve hozta volna rendszabályait. Sőt, a legridegebb államjog legvégsőbb végletéről indulva ki, miután tetteleg minden vallásfelekezetenél találkoznak, kik vallásuk szabályait, törvényeit megvetve, vadházasságban, ágyasságban élnek, megtehette volna, hogy ilyféle állampolgárai, és ily viszonyból született gyermekekre nézve gondoskodik. Ez lett volna a facultativ, feltételesen, v. gy utólagosan kötelező polgári házasság.

E lehetőségeket felemlítjük, nem mintha azokat teljesen helyeselhetnők; hanem felemlítjük, hogy, ha vallási, egyházi, erkölcsi, közjóléti szempontból fontos kifogásaink volna is, legalább rideg államjogi szempontból ily kifogás alá nem eshetnének.

Azonban mit tesz a törvénytervezet? Legelső, legsürgősebb teendőjének tartotta a polgári házasságot mindenekelőtt és mindenkiere egyaránt kötelezőnek nyilvánítani. Minden egyéb viszonyok és tekintetek mellőzésével, az állam tekintélyének, hatalmának nagy jelentőségű anyagi jogoknak sulyával egymagának confiscálja az egész házasságot, és ennek egyházi, vallási, erkölcsi, lelkiismereti vonatkozásairól, mintha nem is léteznének, tudomást sem véve, mint bármi egyéb adásvevési szerződést a telekkönyvbe, vagy a közjegyzőnél beigtatás pillanatától fogva érvényesül tekinteti és ilyenül tekinteni követeli. Ezt nevezzük ezentul a magyar hazában „polgári házasságnak.”

Ezen elnevezés már nagy tévedés, vagy szándékos kelepce tudatlan, könnyelmű emberek eltévesztésére.

Ugyanis, a dolog lényegét és természetét tekintve, csak egy házasság létezik, s ez oly kevésé mondható polgárinak vagy egyházinak, mint a testi születés vagy halál, az atyaság, vagy fiúság; oly természetes tények és tényleges természeti viszonyok levén ezek, melyek, amint minden egyházi és állami viszonyok előtt léteztek, úgy ezek nélkül, egyedül a természet törvényei szerint érvényesítik magukat.

(Folyt. köv.)

Frissítő.

Orosz praksis. Egy helybeli kórházban az orvos körjárata közben, megtapogatja egy beteg ütérét.

— Pompás! Sokkal jobban megy, mint tegnap. Ugy-e mondtam, hogy javulni fog?

— De kérem orvos ur, én nem vagyok a tegnapi! Az meghalt!

— Se baj! Azért csak folytassuk a gyógykezelést.

Politikusok párbeszéde. Sajnálom uram, hogy nem oszthatom nézetét!

— Ennek örvendek, mert ha osztaná, kevesebb jutna rám.

Tolvaj erkölcs. (Apa a fiához.) Légy egész élteden keresztül becsületos, jellemes ember, fiam! Ha aztán valamikor *valamin* rajtakapnak, tiszta multad *enyhítő körülmény* gyanánt fog szolgálni.

Alarczos bálban. „Szép maszok, te oly érdekes vagy, sajnálom, hogy álcaz fűdi arczodat. — „En pedig sajnálom, hogy a te arczodon nincs álca.” — „És ugyan miért?” — „Mert akkor te is legalább érdekesnek látszanál!” — „Szép maszok, ugy-e te szobalány vagy!” — „Hisz' akkor ismerned kellene.” — „Hogy hogy?” — „Mert én téged *inasnak* nézlek!”

Szer a csoportosulások ellen. Egy amerikai lap a csoportosulások ellen a következő módszert ajánlja: Kezddjen a tömeg között néhány ember gyűjtést valamely jótékony célra s a tér csakhamar kitisztul.

Após és vő. Após: „Tehát édes vőmurem, mondja meg nekem őszintén, hogy van leányommal megelégedve?” — Vő: „Kedves ipamurem, semmi ellen nincs panaszom, csak az ellen, hogy ön akkor ki nem dobott, mikor lánya kezét megkértem.”

Csak prózáilag. Az egyszeri ténsur nagyon szeretett költőileg beszélni. Aratáskor kiment az emberekhez s így szólt hozzájuk: — No csak jól végezzék kendtek a munkát. akkor aztán *babért aratnak!* — „De megkövetem a ténsurat, szólt az egyik bátrabb arató, mi már csak *pénzért* aratunk, nem pedig babért!”

András gazda. Na, hát hogy van a fia? — *Sebestyén gazda.* Hja, az tanul igen. Most a görög nyelvet studérozza. Hanem kerül is pénzbe szépen a tanulmány.

András gazda. Attól tartok, hogy ezek az ifjak az *ő tanulmányukban* elpuezolják, a mit mi *ostobaságunkkal* összegyűjtöttünk!

Revanche. A történetke hőse *Daudet* Alfons. Néhány nap előtt kelés támadt a karján, mely operációt tett szükségessé. Dr. Guyon, a híres egyetemi tanár, eljött és csakhamar elvégezte a teendőt.

— A számla ki van egyenlítve — mondá ekkor az orvos — ön a sógoromon ejtett csinos kardszurást, én visszaadtam a mai napon lancettem segítségével.

— Hogy hogy dr.?

— Delpit Albert sógora vagyok, kivel ön másfél évvel ezelőtt megverekedett.

— Vagy ugy? — mondá nevetve Daudet — lássa dr., ön csakugyan hiven követi az evangélium parancsát: jót tesz a rosszért.

Biró. Tehát ön a tolvaj? — *Vádlott.* Szolgálatára.

Biró. És ez a másik kicsoda? — *Vádlott.* Ez nem tartozik családomhoz, ez csak olyan „továbbadó.”

Az aquarium halai. — Nézd csak Miska ezt az aquariumot! Nálatok is vannak ily szép *aranyhalak*? — „Nincsenek, az én apám csak — *heringet* szokott venni.”

A vigasztalhatlan. Eltemették a fiatal aszszonyt, vigasztalhatlan az övegyen maradt férj. Odaáll a sir szélére és zokogva kesergi el panaszát:

— Isten veled, kedves Dorkám! Akad bizonyára nem egy, ki téged követ, de egy sem, a ki helyettesíthetne!

Szorgalmas ember. Hja, barátom, rég mondom én már azt, hogy csakis a szorongalom juttat célhoz. Szeretem is a munkát! Naponta öt órákor kelek fel!

— Mióta?

— Holnaptól kezdve!

Nem megy olyan könnyen. Képzeld csak kedvesem, Leó levelet ir, kérdez tőlem valamit, kér, hogy feleljek azonnal — és elfelejti címét küldeni. Mit tegyek?

— Ird meg neki, hogy küldje el postafordultával.

A katona kórházban. Orvos ur, jelentem alássan, roppantul fáj a fogam.

— Ugy? Megint azt akarná, hogy kihuzam? Lusta a fegyvergyakorlatra menni? Abból ugyan nem lesz semmi.

— De kérem, mit tegyek? Szörnyen fáj!

Az orvos hosszabb gondolkodás után:

— Tudja mit? Vegyen egy meleg lábfürdőt.

Sov. Nagy látványosság van Bécsben.

Köv. Ugyan mi? Talán az új Kongó-földi király?

Sov. Dehogy! Egy eleven bankdirektort láttak az utcán — szabadon.

Történelmi naptár.

Január.

1. Vasárnap. D. Ignác pk. vt. 1555. Ujlaki Ferenéz egri püspök, Magyarország királyi helytartója meghal. — 1849. Czuczor Gergely „Riadó” című költeményért 6 évi fogságra ítéltek. — 1854. Idősb Pázmány Dénes magyar publicista és követ meghal Baraeskán.

2. Hétfő. Gy. sz. B. Asz. 1809. Székács József író és költő egyházi szónok, a magyar tudós társaság tagja születése. — 1849. Lázár György gróf magyar forradalmi ezredes halálra ítéltek — s 10 évi fogságra kegyelmeztetik.

3. Kedd. Balázs pk. vt. — 1528. Ferdinánd első magyar király osztrák házból Budát odahagyja. Az óta 223 esztendeig a magyarok fővárosa nem látta királyát.

4. Szerda. Korz. And. pk. 1848. Bem forradalmi tábornok nagy csatavesztése Schellak és Vizakna mellett Puchner cs. hadvezér által, Bem életveszélyben forog, s csak Simonyi Simon, Czetz segéde által mentetik meg.

5. Csütörtök. Ágota sz. vt. — Draskovich György bibornok, ország. kancellár születése. — 1519. Perényi Imre Nádor és siklosi herceg halála. — 1788. Kisfaludy Károly magyar lantos és vigjátékiró születik Téten, Győrme gyében. — 1797. Andrágy György gróf, a magyar tudós társaság igazgatója és tiszteletbeli tagja, országgyűlési követ születik Kassán. — 1818. Görgei Arthur magyar forradalmi főhadvezér s hadügyminiszter születése Toportzban Szepesmegyében.

6. Péntek. Dorottya sz. vt. 1865. Almásy Pál és társai hadi törvényszékieg elítéltek. A halálbüntetés 20 évi fogságra változtatik.

7. Szombat. Rom. ap. 1564. Buonarotti Michel Angelo, minden kor legnagyobb festészeinek egyike, jeles szobrász és költő meghal Rómában. — 1810. Ráth Mátyas híres nyelvész, az első magyar hirlap, a „Magyar hirmondó” kiadója meghal.

Szerkesztői üzenetek.

Lapunk utóbbi száma szerkesztőnk betegsége folytán késétt meg.

L. M. Szeged betegségünk gátolt. — M. t. munkatársainkat nagyon szépen kérjük, ha szivesek lennének valamit befüldeni.

Figyelmeztetjük olvasóinkat a Zambach és Gavora czég hirdetésére és különösen a fentvezet czég egyleti zászlóira, melyek minden követelménynek megfelelnek.

Összesen 10,000 nyeremény

1
sorsjegy

1
forint

o. é.

A sorsjegyek vala-
mint a sorsolási
jegyzék portomen-
tes megküldése czél-
jából 15 krajczár
melléklendő a meg-
rendeléshez.

II. KINCSEM-SORSJÁTEK

1. főnyeremény

1 forint **50.000** forint

2. főnyeremény 20,000 3. főnyeremény 10,000 forint o. é.

11
sorsjegy

10
forint

o. é.

A sorsjegyek vala-
mint a sorsolási
jegyzék portomen-
tes megküldése czél-
jából 15 krajczár
melléklendő a meg-
rendeléshez.

A sorsjegyek kaphatók a

Magyar Lovar-egylet sorsjegy-irodájában

Hatvani-utca **BUDAPEST** Nemzeti Casino

ugyszintén valamennyi váltóházaknál, lottogyűjtődék és
szívatózsdeknél.

További nyeremények

2000 frt
1000 frt

Minden nyeremény készpénzben kifizetetik.

Miseruhák
és egyházi szerek gyára
római katolikus ritusban.

Miseruhák, dalmatikák, pluvialék,
albák, rochetek, zászlók, lobogók,
monstranzok, kelyhek, ciboriumok,
füstölők, lámpák, gyertyatartók,

china-próba-ezüstből,
pontificale-eszközök
a leggazdagabb rendelésig.

ZAMBACH és GAVORA

Budapesten váczsi-utca 17. szám.

Ő Eminenciája a hírcnök Magyarország Hercege Primásának szállítója.
Megrendelések a legrovidebb idő alatt pontosan eszékészítetnek. Nem tetsző tárgyak kicseréltetnek.

VÉDJEGY

SCHUTZMARKE

Meglepő hatású külszer

CSUZ és KÖSZVÉNY,

fizamodási és ütési daganatok, csuzos fej- és fülszagatások ellen a

REPARATOR

A fővárosi kórodákban több száz esetben tétetvén kísérlet a **Reparatorral**, az oly kitűnő hatásának bizonyult, hogy az állandóan alkalmazott gyógyszerek sorába vétetett fel. Voltak a kórodai esetek között olyanok is, kiknél hónapokon át minden ismert antirheumatikus küll- és belszer eredménytelenül alkalmazott, míg végre a **Reparator** vétetvén használatba, általa 3--4 nap alatt teljes gyógyulás éretett el.

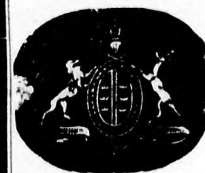
A Szt.-Rókus-kóroda II. orvosi osztályán 135 esetben alkalmaztatott a **Reparator**, melyekben 9 esetről javulás, 126-nál teljes gyógyulást eredményezett. Ezen egy példa meggyőzően bizonyítja a **Reparator** rendkívüli hatása mellett, minél fogva főleg a közönség köréből érkezett bizonyítványok közlére.

Egy nagy üveg ára 1 frt, kis üveg 50 kr.

Főraktár: Budapesten. Kálvin-tér, Magyar Korona gyógyszerár, honnan postai utánvét mellett is kaphatók. Raktár Magyarország legtöbb vidéki gyógytárában is van. Minden üveg fenti védjeggyel van ellátva.

KRIEGNER GYÖRGY.

A németországi gyógyászati üggyársulatok által megvizsgált és kitűnő alkalmazhatóság végett a magas cs. és kir. magyarországi helytartóság által engedélyezett

Köszvényvászson

mindenféle köszvény,
csúz, rheuma, szaggatás,
mell-, gerinczfájdalmak,
keresztosontfajás (Hexenschuss),
lábköszvény stb. ellen.

Egy csomag ára 1 frt 5 kr., kettőserejű 2 frt 10 kr.

Dr. Hufeland híres orvos gyógytani műveiben így szól: Két baj létezik, melyek ellen a gyógytan hasztalan kutatott eddig: gyögyerővel bíró szer után, e bajok a **fejcsúz** és **köszvény**. Ezeknek óvszere a köszvényvászson által feltéve van

dr. Buron párisi általános seb-tapasza,

mindenféle sebek, gemyedések és daganatok ellen. — Egy köcsög ára a használati módszerrel együtt 70 kr., kisebb köcsög 35 kr. Postán küldve 10 kr-rel több. Valódián kapható Budapesten egyedül csak **Török József** ur gyógyszerárában, király-utca 7. sz. — **Debreczenben**: Rothschneck ur gyógyszerárában. — **Szombathelyen**: Pillich Ferencz ur gyógyszerárában. — **Mohácsban**: Jézovics Károlynál. — **Kolozsvárt**: Wolff és Hintz gyógyszerészeknél. — **Egerben**: Köllner gyógyszer. — **Szegeden**: Weigler György és Kovács gyógyszer. — **Temesváron**: Kahner és Tarozay gyógyszerárában. — **Nagyváradon**: Molnár gyógyszer. — **Nyitrán**: Tomba Korn. 1. — **Péczen**: Pacler. — **Nagy-Szebenben**: Schneider. — **Székesfehérváron**: Diabella Gy. — **Gyöngyösön**: Vozáry gyógyszer. — **Szigetváron**: Ehrenfeld W. gyógyszer. — **Miskolcson**: Ujházy Gy. — **Pozsonyban**: Schopper Gy. — **Kassán**: Eschwig gyógyszer. — **Brassóban**: Kugler gyógyszer. — **Aradon**: Tones és társánál. — **Oravicán**: Cnoblauch gyógyszer. — **Belgrádon**: Dilber gyógyszer. — **Ujvidéken**: Grossinger gyógyszer. — **Zágrádban**: Mithal gyógyszerésznél.

A „KORUNK”

hirdetésfelvételi irodája

Budapest, váczsi-utca 9. sz. a.

létezik.